

Sissel Pettersen
Moveien 14
8250 ROGNAN

Vår ref
13/2494

Dato
21.04.2015

Avgjørelse i klagesak om utvidelse av hytte i Gåsvatnan landskapsvernområde

Vi viser til klagesak oversendt til Miljøverndepartementet (nå Klima- og miljødepartementet) 24. juni 2013.

Klima- og miljødepartementet opprettholder nasjonalparkstyrets avslag på søknad om utvidelse av hytte i Gåsvatnan landskapsvernområde.

Sakens bakgrunn

Sissel Pettersen søkte 18. mai 2012 om utvidelse av hytte ved Kvitbergvatnet innenfor Gåsvatnan landskapsvernområde i Saltdal kommune. Eksisterende hytte er 80m², og det ble søkt om en utvidelse på 20 m². I sin søknad viste Sissel Pettersen til at grensen for tillatt størrelse på hytter i Saltdal kommune nå er 100m², og at hun har delt feste med sin mor der de disponerer 40 m² av hytta hver (i dag er de eiere av hytta og tomte).

Midtre Nordland nasjonalparkstyre avsto søknaden om utvidelse av hytta i vedtak 4. september 2012.

Styret mente at tiltaket er i strid med verneformålet, og viser særlig til at en dispensasjon kan skape presedens. Det vises også til hensynet til samlet belastning.

Sissel Pettersen påklaget i brev 26. september 2012 vedtaket om avslag på søknaden. Hun viser blant annet til at bygningen ligger i et etablert hyttefelt, hvor de fleste hyttene har blitt renoverert og utbygget. Hun viser også til at bebyggelsen er lite synlig i terrenget, at bruk av hyttene er til fordel for bl.a. fiskekultivering mv, at det utenfor verneområdet tillates

utbygging til 100m², samt at foreningshytter er tillatt utvidet.

Nasjonalparkstyret opprettholdt i møte 6. desember 2012 sitt avslag på søknaden.

Klagen ble oversendt Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) for forberedende klagebehandling 2. januar 2013.

Direktoratet sendte sin tilrådning til Miljøverndepartementet i brev 24. juni 2013. Direktoratet tilråder at styrets avslag opprettholdes.

For nærmere beskrivelse av sakens bakgrunn vises det til direktoratets faglige tilrådning.

Klima- og miljødepartementets vurderinger

Klima- og miljødepartementet mener at saken er tilstrekkelig opplyst, og at klagen kan behandles. Klageinstansen kan prøve alle sider av saken, jf. forvaltningsloven § 34.

Klageinstansen kan treffe nytt vedtak i saken eller oppheve vedtaket og sende saken tilbake til underinstansen for helt eller delvis ny behandling.

Verneforskriften for Gåsvatnan landskapsvernområde, forskrift 8. september 1989 nr. 894, angir verneformålet og hva som er tillatt innenfor landskapsvernområdet. Etter pkt. 1 i kapittel IV er det i utgangspunktet forbud mot inngrep som kan endre landskapets art eller karakter. Kapittel VI har bestemmelser om hvilke tiltak det likevel kan gis tillatelse til. Det er ikke åpnet for å gi tillatelse til utvidelse av private hytter.

Dispensasjon for utvidelse av hytta må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48.

Kunnskap om verneområdet er hentet fra nasjonalparkstyrets og direktoratets behandling av saken, klagen, verneforskriften, fylkesmannen i Nordland, Sissel Pettersen og databasene Artskart og Naturbase, jf. prinsippet om kunnskapsgrunnlag i naturmangfoldloven § 8.

Etter § 48 første ledd er vilkårene for at forvaltningsmyndigheten skal kunne gjøre unntak fra et vernevedtak at det "ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig".

Dersom vilkårene er oppfylt, følger det av § 48 at dispensasjon "kan" gis. Med dette har ingen krav på dispensasjon, det er opp til forvaltningsmyndighetens skjønn om dispensasjon skal gis. Det følger av forarbeidene til § 48 at terskelen for å gi dispensasjon er høy. Bestemmelsen kan ikke anvendes for å utvide rammen som er trukket opp i vernevedtaket, den er i utgangspunktet en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Særlig konsekvensene av en dispensasjon bør vurderes, hvor det at andre kan tenkes å søke om dispensasjon på samme

grunnlag og dermed kunne gi økt fremtidig press for liknende dispensasjoner nevnes som eksempel.

Det følger av forarbeidene at hva som må anses å være i strid med verneformålet, må ses i sammenheng med tiltakets omfang, art og plassering vurdert opp mot verneformålet. For vilkåret om at tiltaket ikke «påvirker verneverdiene nevneverdig» følger det av forarbeidene at ordet «nevneverdig» viser til at det skal være en ganske snever adgang til dispensasjon. Kun i de tilfeller tiltaket vil ha begrenset virkning for verneverdiene slik at vernevedtaket ikke uthules gjennom omfattende dispensasjoner er det en dispensasjonsadgang.

Det følger av kapittel III i verneforskriften at verneformålet for Gåsvatnan landskapsvernområde er å bevare et egenartet og vakkert naturlandskap, herunder Jarbrudalen med Russåga, Norges største uregulerte elv og de botanisk meget rike områdene i Kvitberget og Skjevlvfall. I tillegg skal landskapsvernområdet sammen med Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, Saltfjellet landskapsvernområde og Storlia naturreservat bidra til å bevare et sammenhengende naturområde, som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Departementet støtter nasjonalparkstyrets vurdering om at den omsøkte utvidelsen på 20 m² isolert sett vil ha liten virkning på landskapsvernområdets art eller karakter. I denne sammenheng legger departementet til grunn at det omsøkte tiltaket alene i liten grad vil påvirke truet, nær truet eller verdifullt naturmangfold som er omfattet av verneformålet, og at foreliggende kunnskap om naturmangfoldet i saken er i samsvar med kravene i naturmangfoldloven § 8.

Departementet finner ikke grunn til å overprøve nasjonalparkstyrets vurdering av at presedensvirkningen av et vedtak om å tillate hytteutvidelser opp til 100m² vil kunne bli betydelig, og at dispensasjonssøknaden derfor avslås.

Området hvor hytta ligger er i kjernen av landskapsvernområdet, og svært nær nasjonalparkgrensen. Av hensyn til landskapspåvirkningen bør bygningsmassen i dette området begrenses. Departementet viser videre til at den aktuelle hytta allerede er utvidet flere ganger.

Departementet vil imidlertid på generelt grunnlag bemerke at en utvidelse på 20 m² eller 25 % slik det er tale om i denne saken, i seg selv ikke nødvendigvis må anses å være i strid med verneformålet i et landskapsvernområde. Utvidelser av bygninger må vurderes individuelt i hvert enkelt område. Vi viser her til departementets brev 2. mars 2015. Ved vurderingen av tilbygg, må man bl.a. se hen til hvordan utvidelsen skal skje. Utvidelser i høyden eller som på andre måter vil gjøre bygget mer synlig i terrenget, bør behandles mer restriktivt enn mer skånsomme utvidelser. Terskelen for å gi dispensasjon til tilbygg til eksisterende hytter slik at disse kan oppgraderes til tidsmessig standard, skal ligge lavere enn for å gi dispensasjon til nybygg.

Departementet viser ellers til at vurderinger av hytteutvidelser etter naturmangfoldloven § 48 i landskapsvernområder fortrinnsvis bør skje gjennom forvaltningsplanen, som gir et bedre

grunnlag for å vurdere samlet påvirkning på verneverdiene så vel som hensynet til likebehandling.

I og med at avslaget i all hovedsak er begrunnet ut fra vurderinger av presedens, går ikke departementet nærmere inn på de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12.

Vedtak

Klima- og miljødepartementet opprettholder Midtre Nordland nasjonalparkstyres avslag 4. september 2012 på søknad om dispensasjon til utvidelse av hytte i Gåsvatnan landskapsvernområde. Klagen tas ikke til følge. Klagesaken er med dette endelig avgjort. Vedtaket kan ikke påklages videre.

Med hilsen

Øivind Dannevig
avdelingsdirektør

Linn Helmich Pedersen
førstekonsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Kopi til:

Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	Moloveien 10	8002	BODØ
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Naturvernforbundet	Mariboesgate 8	0183	OSLO
Reindriftsforvaltningen Nordland	Statens hus	8002	BODØ
Saltdal kommune	Rådhuset	8250	ROGNAN
Statskog Fjelltjenesten avd. Fauske	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS